

Diffúzió- és áramlásvezérelt csapadékmintázatok vizsgálata

Doktori (PhD) értekezés tézisei

Tóth-Szeles Eszter

Témavezető: Dr. Tóth Ágota

Kémia Doktori Iskola

SZEGEDI TUDOMÁNYEGYETEM

Természettudományi és Informatikai Kar
Fizikai Kémiai és Anyagtudományi Tanszék

2018

1. Bevezetés és az értekezés célkitűzései

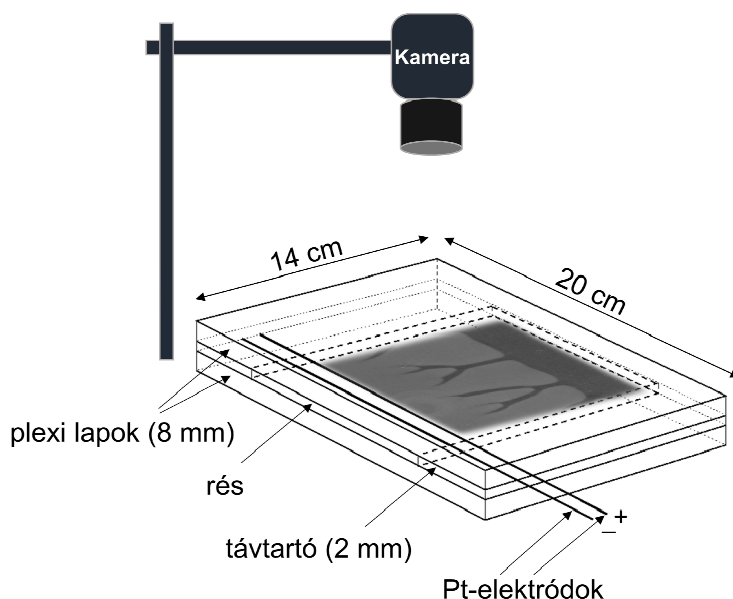
A környezetünkben számos példát találhatunk csapadékképződésen alapuló mintázatképződésre, melyek közül a legszembetűnőbb a kőzeteké és ásványoké. A heterogén kémiai rendszerek mintázatképződési példái közé tartoznak a csapadékképződéssel járó reakció és a diffúzió kölcsönhatása révén létrejövő csíkos Liesegang-szerkezetek, illetve megfigyelhetünk a közegmozgás és az ozmotikus nyomás hatására függőleges csőszerű alakzatok vagy vízszintesen terjedő csapadékok keletkezése a sűrűségviszonyok függvényében. Homogén kémiai rendszerekben is létrehozhatnák az egymással reagáló és diffundáló anyagok különleges alakzatokat, mozgó kémiai mintázatokat. A reakció-diffúzió rendszerekben kialakuló mintázatok fontossága abban rejlik, hogy számos tudományterületen magyaráznak jelenségeket és szerkezeteket a mintázatképződésre kialakított modellekkel. A biológiai rendszerekben a nem egyensúlyi állapotok és a reakció-transzport folyamatok jelentős szerepet játszanak, ezért fontos egy jól kontrollált modell rendszerben tanulmányozni az egyensúlytól távoli folyamatokat. Közös tulajdonsága ezeknek a mintázatoknak az instabil határfelület, mely elágazó formákat eredményez az egyébként szabályos, például kör alakú minták helyett. Autokatalitikus frontreakciókban a sík frontra merőlegesen létrejövő koncentrációgradiens következtében stabilitásvesztés alakulhat ki, ezáltal időben és térben változó mintázat, cellás szerkezet figyelhető meg. E stabilitásvesztést okozhatja a közegmozgás és/vagy a komponensek eltérő diffúziósebessége.

Kutatócsoportunk már korábban vizsgálta a laterális instabilitás jelenségét pH-érzékeny poliakrilamid gél, mint reakcióközeg alkalmazásával a klorition-tetrationátion frontreakcióban. Az autokatalizátor hidrogénion fluxusát befolyásolták a hidrogél kiindulási metakrilát monomer tartalmának változtatásával, mely képes immobilizálni a reakcióban az autokatalizátort a karboxilát tartalma révén. Munkám első felében a tranziens mintázatot adó klorition-tetrationátion frontreakciót vizsgáltam és célul tűztem ki egy gyors csapadékképződési reakció csatolásával időben állandó mintázat létrehozását és minőségi leírását. A kísérleti eredmények reprodukáláshoz pedig modellszámításokat végeztem, mellyel kiegészítettem a kísérleti munkámat.

Továbbá csoportunk a korábbiakban a réz(II)-oxalát rendszerben érdekes, az edény alján elterülő szálaból álló mintázatot azonosított. Céлом volt a lassú csapadékképződés háttérében álló komplexképződési folyamatok tanulmányozását követően hasonló komplexképződési folyamatokkal leírható rendszerben kialakítani az egyedi mintázatot. A választásunk az ipari jelentőséggel is bíró kobalt és/vagy rézionok nátrium-oxaláttal végbemenő oldatreakciójára esett. Munkám során célul tűztem ki a csapadékmintázat létrehozását, mennyiségi és minőségi leírását, továbbá a kialakító erők azonosítását. A közegmozgás nagy szerepet játszik a mintázatképződésben és a különböző mikroszerkezetű anyagok létrehozásában, ezért tanulmányoztam az áramlás és/vagy összetételváltozás hatását a kristálymorfológiára. Kísérleti munkám során kidolgoztam az áramlásvezérelt rendszerben szabályozott szerkezetű kristályok tervezett előállításának megvalósítását.

2. Kísérleti rész

Modellreakcióként választottam a kutatócsoportunk által már vizsgált tetratationation autokatalitikus oxidációját kis kloriton felesleg alkalmazásával, melyet a kizárólag szulfáttal csapadékot képező reakcióval csatoltam. A reaktánskelet összeállításához először a szilárd zselatint bemértem, majd a kiszámított mennyiségű desztillált víz hozzáadása után melegítéssel segítve feloldottam. A kísérleteket vízszintes elrendezésű Hele-Shaw edényben (lásd az 1. ábrát) hajtottam végre, ami két egymással párhuzamos plexilapból és a köztük elhelyezett távtartóból állt, melyeket csavarokkal rögzítettem össze. A $10 \times 10 \times 0,2 \text{ cm}^3$ térfogatú reakciótérbe töltöttem

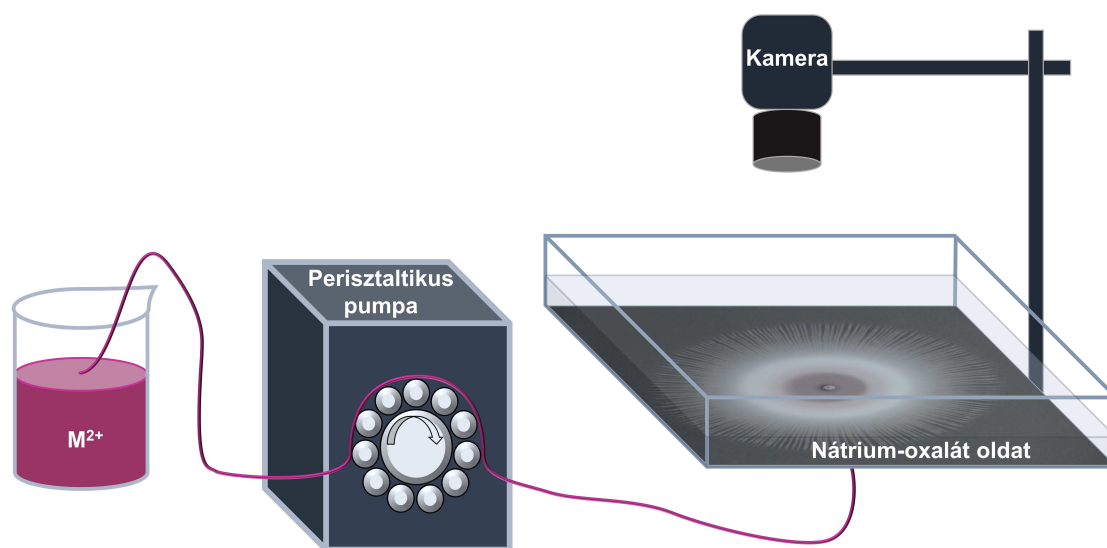

1. ábra. A kísérleti elrendezés és a Hele-Shaw reakcióedény sematikus rajza.

be a reaktánskeletet és minden egyes kísérlet előtt 20 percre az egész edényt hűtőszekrénybe ($\sim 5^\circ\text{C}$) helyeztem. A kísérleteket egy fűthető-hűthető termosztát (Heto HMT 200) segítségével két különböző hőmérsékleten hajtottam végre.

Az áramlásvezérelt kísérleteket egy négyzet alakú $22 \times 22 \text{ cm}^2$ területű és 5 cm magas üveg-edényben végeztem. Az edény alján lévő furaton keresztül egy $\sim 0,6 \text{ mm}$ átmérőjű vérvételi tű segítségével áramoltattam be a fémsók oldatát, melyhez $0,25 \text{ mm}$ belső átmérőjű Tygon csövet csatlakoztattam. A 2. ábra szerint egy perisztaltikus pumpa (ISMATEC Reglo) segítségével a csövön keresztül áramoltattam kobalt-nitrát-oldatot vagy réz-szulfát és kobalt-nitrát oldatainak 1:1, 1:2 vagy 2:1 arányú elegyét a 250 cm^3 nátrium-oxalátot tartalmazó edénybe. Jól kevert rendszerben is előállítottam a csapadékokat a célból, hogy összehasonlítási alapul szolgáljanak az áramlásvezérelt rendszerben képződött oxalátoknak. A csapadékmintázat mennyiségi jellemzéséhez egy házi készítésű programmal a már állandó méretű csapadék adott időpillanatban készült felvételén a csapadékszóna átmérőjét, a csapadékgyűrű külső átmérőjét, a belső csapadékmentes kör átmérőjét és a csapadékszálak számát a generált szürkességi skála profilok

alapján egyértelműen azonosíthatjuk. A csapadékok mikrostruktúráját pásztázó elektronmikroszkóppal, az egyedi részecskék elemösszetételét a mikroszkóphoz csatolt RÖN-TEC energia-diszperzív röntgenanalizálóval határoztam meg, míg a fémionok térbeli elkülönülését a vegyes rendszer esetén mikrofluoreszcens spektrofotométerrel vizsgáltam. A csapadék összetételét termogravimetriás méréssel állapítottam meg. Röntgendiffrakciós méréssel pedig meghatározható volt az előállított polikristályos kobalt(II)-oxalát hidrát formája.

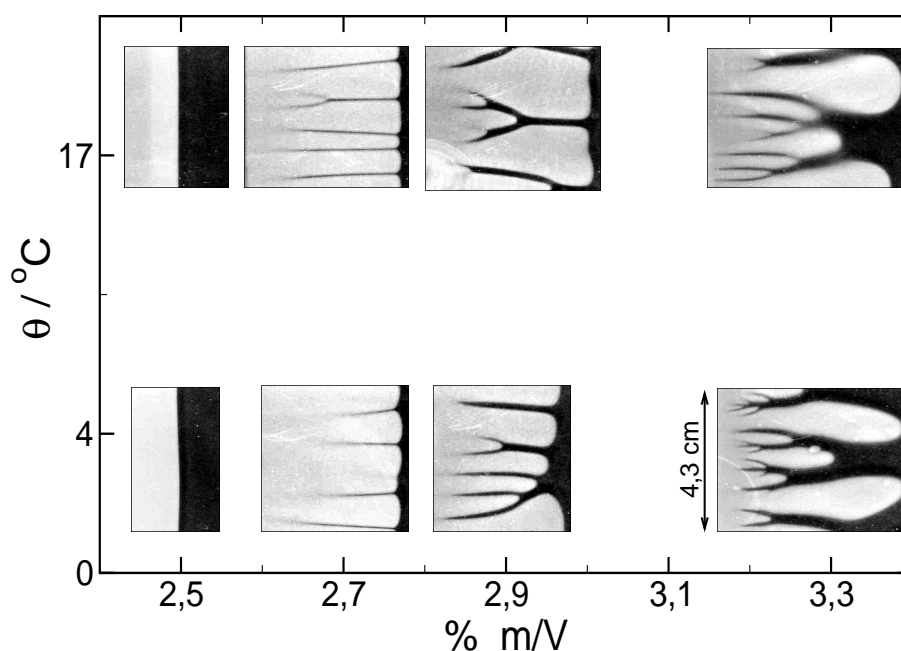

2. ábra. A kísérleti berendezés sematikus rajza.

3. Új tudományos eredmények

I. Megállapítottuk, hogy csapadékképződési reakcióval csatolt CT autokatalitikus frontreakció során állandósult csapadékmintázat alakul ki az autokatalizátor megkötése mellett. [3]

Az elektrolízissel indított reakciófront konstans sebességgel terjed a hidrogél reakcióközegben, miközben a front mögötti térrészben megjelenik a bárium-szulfát fehér csapadék. Megállapítottam, hogy a 2,5 m/V% összetételű zselatin alkalmazása sík frontot eredményez mindkét beállított hőmérsékleten (lásd a 3. ábrát). A zselatin koncentrációját növelve 2,7 m/V%-ra, azt tapasztaltam, hogy egészen a reakcióedény feléig elhaladva a front az egyenes alakját megtartotta, és csak ezt követően fejlődött ki a mély völgyekkel szabdaltszerű cellás szerkezet mindkét hőmérsékleten. A front mögött egy nem homogén eloszlású csapadékzóna alakult ki, melyet szűk, csapadékmentes hasadékokkal szabdaltszerű cellás szerkezet jellemez. A csapadék megjelenésével egyidőben a kialakult mintázat rögzítetté válik a haladó reakciófront mögött. Megállapítható, hogy a cellás szerkezetű reakciófront befűződése mentén a hidrogénionban szegény térrészekből alakulnak a jellemző csapadékmentes zónák, melyek egyben egy kiürülési, reaktánsionoktól mentes térrészeket jelentenek.

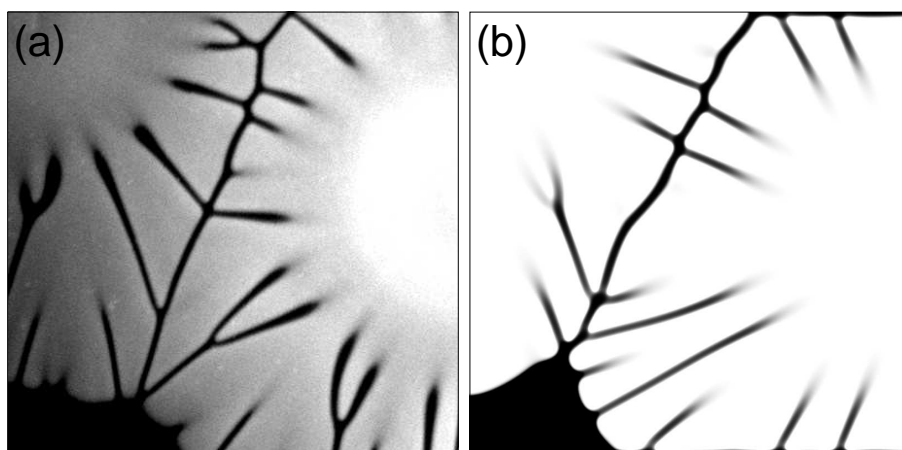
3. ábra. A bárium-szulfát csapadék leválásával csatolt reakcióban előállított időben állandó mintázatok a hőmérséklet és zselatin összetétel függvényében. A világos térrész a képződött terméket jelenti.

II. *A kísérleti paraméterek szisztematikus változtatásával igazoltuk, hogy a mintázat képződésének hajtóereje a komponensek fluxusbeli különbsége.* [3]

A rendszer hidrodinamikai stabilitása függ a reakciófront irányultságától, így kísérletileg kimutattam, hogy nem a konvektív instabilitás hozza létre a cellás szerkezetet. A 2,5 m/V% összetételű zselatin alkalmazásával a síkfront megőrizte stabilitását mindkét irányban (függőleges helyzetben lefelé és felfelé) kivitelezve a kísérletet. A 2,7 m/V% összetételű zselatin esetén egyértelműen nagy amplitúdójú, tehát mély völgyekkel szabdalt állandó mintázat képződik a front irányultságától függetlenül, mely kísérleti bizonyítéka a diffúzív instabilitás jelenségének. Bebizonyítottam, hogy a zselatin tartalom változtatásával egy kritikus érték felett alakul ki a mintázat, melynek oka az autokatalizátor immobilis reverzibilis megkötése a karboxilátcsoportok által.

III. *A mintázatot a komponensekre felírt reakció-diffúzió egyenletek megoldásával reprodukáltuk úgy, hogy a képződött összes szulfátion bárium-szulfát csapadék formájában történő immobilizálódását vettük figyelembe.* [3]

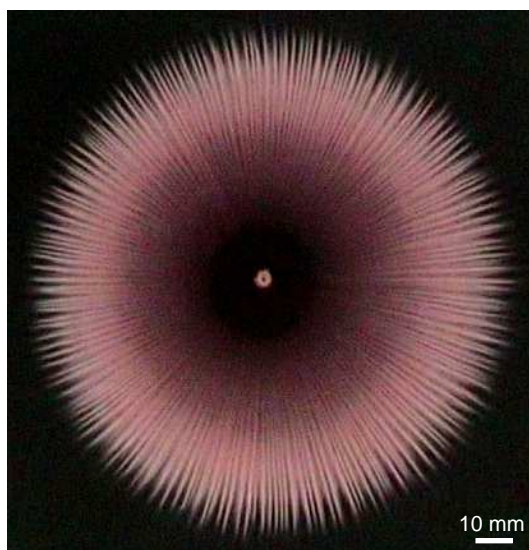
A modellszámítások során a kísérleti tapasztalatokkal összehangolva csak a diffúziót vettem figyelembe, eltekintve a közegmozgástól. Feltételeztem, hogy a reakció során képződött szulfátion teljes mennyisége csapadékként levált a rendszerben. Megállapítottam, hogy a komponensek fluxusbeli különbsége vezérli a kialakuló mintázatot, hiszen a megkötés mértékének és a bárium-szulfát csapadék figyelembevételével jó egyezést tapasztaltam a kísérleti eredményekkel (lásd a 4. ábra).

4. ábra. Kísérleti felvétel (a), a zselatin tömegkoncentrációja 2,7 m/V%, eredeti képszélesség: 8 cm. Modellszámítással kapott mintázat (b), ahol $\mu = 4,8$ és $\delta = 1,0$, eredeti képszélesség: 9 cm.

IV. Bemutattuk, hogy a kobalt(II)-oxalát áramlásvezérelt szintézisekor szálcsapadékmintázat alakul ki, amelynek hajtóereje a reaktánsoldatok közti sűrűségkülönbség által indukált gravitációs áram, a lassú gócképződés és kristálynövekedés. [2]

A szintetizált kobalt(II)-oxalát csapadék különlegessége abban rejlik, hogy a nagyobb sűrűségű kobalt-nitrát-oldat beáramlásának hatására vízszintesen, az edény alján növekvő és szimmetrikus, sugárirányú tűszerű képződmények jönnek létre. A jellegzetes mintázat szerkezete függ a kémiai összetételtől, az oldat betáplálásának sebességétől és az oldatok közötti sűrűségkülönbségtől. A csapadékleválás nem pillanatszerű, így egy megadott távolságra a beáramoltatás helyétől kialakul egy rózsaszín csapadékmentes kör. Továbbá kísérleteink igazolják, hogy – a kémiai összetétel mellett – az áramlásnak van kulcsfontosságú szerepe a szálcsapadék kialakulásában. A jelenség hátterében az áll, hogy a nagyobb sűrűségű betáplált oldat az edény aljára süllyed és a kezdetben egy helyben álló oxalátoldatot felfelé irányuló áramlásra készíti eredményezve egy konvekciós gyűrűt, mely felelős a két komponens helyi keveredéséért. A csapadékleválás helyileg a gravitációs áram peremén történik és a kolloid részecskék a fordított irányú árammal kerülnek vissza. A fázisszeperáció a horizontálisan haladó gravitációs áram örvénye mögött következik be egy szűk térrészben, ahol lefelé és felfelé irányuló áramlatok váltakoznak. A keletkező csapadék a gravitációs áram haladási irányára merőlegesen a lefelé áramló zónákban rakódik le és a felfelé áramló térrészben csapadékmentes zóna alakul ki, ezzel kialakítva az elkülönült szálakból álló csapadékmintázatot (lásd az 5. ábrát). A reakciót lassú csapadékleválás jellemzi, ezáltal a gócképződés és a kristálynövekedés is lassú, mely hozzájárul a jól elkülönült szálakból álló mintázat előállításához.

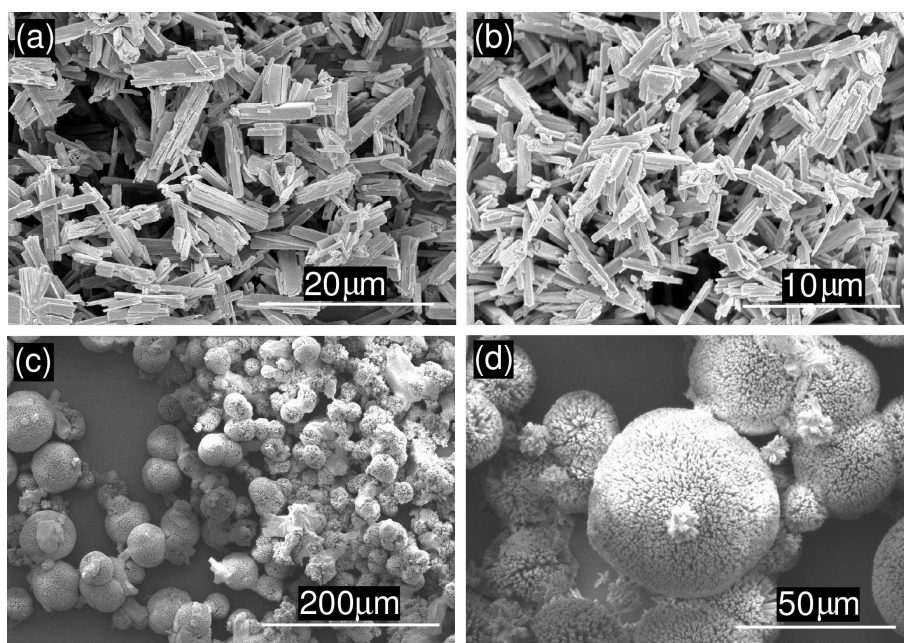

5. ábra. A kobalt(II)-oxalát csapadékmintázat $c_{Co} = 1,0 \text{ mol/dm}^3$, $c_{Ox} = 0,1 \text{ mol/dm}^3$ összetételnél és $Q = 20 \text{ ml/h}$ áramlási sebességnél $t = 440 \text{ s}$ időpontban.

V. Megállapítottuk, hogy az áramlásvezérelt rendszerben képződött kobalt(II)-oxalát kristályok morfológiája eltér a jól kevert rendszerben előállított kristályokétól. [2]

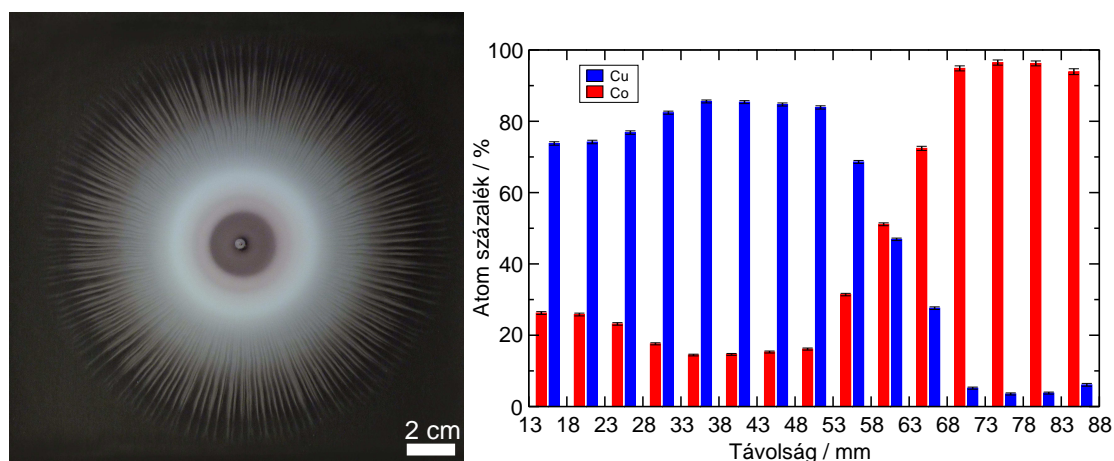
A jól kevert referencia rendszer esetén térbeli koncentrációgradiens nem lép fel és 10–20 μm -es pálcák képződnek, ahogyan a 6. (a)-(b) felvételek mutatják. A réz(II)-oxalát és a kobalt(II)-oxalát csapadék makroszkópikus megjelenése hasonló, azonban a kialakuló mikrokristályok jelentősen eltérnek. Az apakristályok sem azonos felépítésűek, mert a réz(II)-oxaláté repedezett felületű gömb, míg a kobalt(II)-oxalátnál inkább pálcikás kristályokból sugaras szerkezetű gömb (szferolit). A kobalt(II)-oxalát áramlásvezérelt szintézise során tapasztalt szálcsapadék szerkezete nagyon érdekes, ugyanis nem fonalakból áll, mint a réz(II)-oxalát esetében, hanem eddig nem tapasztalt szferolit gömbök halmazából, mely a 6. (c)-(d) képeken megfigyelhető. Elmondható, hogy új morfológiájú oxalátok szintézisére jól alkalmazható a munkám során optimalizált áramlásvezérelt rendszer.

6. ábra. A kobalt(II)-oxalát dihidrát forma elektronmikroszkópos képei a referencia rendszerben (a–b) 400 rpm keverési sebességnél, $t = 20$ s. Az áramlásvezérelt rendszerben azonosított kristályalakok (c–d), $Q = 20$ ml/h áramlási sebességnél, $t = 440$ s. Reaktánsösszetétel: $c_{Co} = 1,0$ mol/dm³, $c_{Ox} = 0,1$ mol/dm³.

VI. Bemutattuk, hogy a réz(II)–kobalt(II)-ionok egy-egy arányú homogén oldatelegységének nátrium-oxalát oldatba történő beáramoltatásával szálas csapadékmintázat hozható létre, melyet eltérő fémion arányú zónák alkotnak. [1]

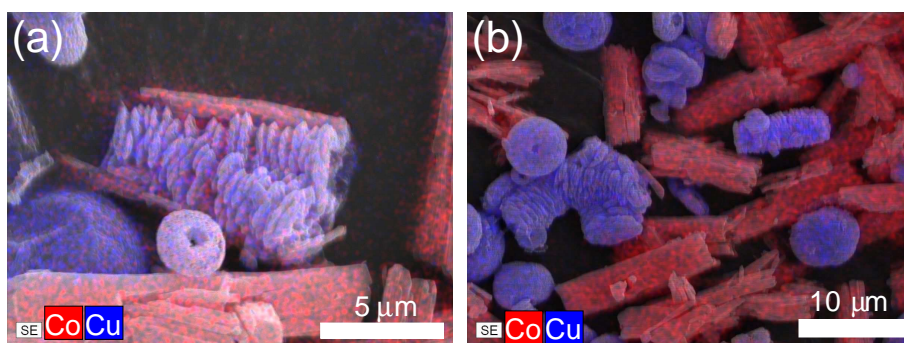
A réz(II)–kobalt(II)-ionok egy-egy arányú homogén oldatelegységének nátrium-oxalát oldatba történő beáramoltatásával az egyes csapadékok térbeli elkülönülését figyeltem meg (lásd a 7. ábrát), melyet a csapadékok színe és az elektronmikroszkópos felvételek is bizonyítottak. A fém-oxalátok térbeli elkülönülését és az egyes térrészek Cu/Co elemarányát mikrofluoreszcens spektrofotométerrel vizsgáltam. Az XRF analízis eredménye alapján, amely a 7. ábrán látható, a csapadékmentes kört körülölelő kék zóna 85% réz atomot tartalmaz. Az átmeneti zónában 58 mm-re a középponttól a réz és kobalt elemarány eléri az egyet. Ezt követően a kobalt kerül feleslegbe, melyet jól tükröz a mikroszerkezet változása is. A szálak hegyénél 96% kobalttartalom mérhető, melynek oka a rézionok kiürülése az edény alján a csapadékmintázat növekedésével. A rézfeldúsulás a beáramoltatás közelében azzal magyarázható, hogy a réz(II)-oxalát csapadék kisebb oldhatósági szorzattal rendelkezik, így a rendszerből hamarabb kiválik. Ennek következtében a szabad rézionok mennyisége egyre kisebb lesz sugárirányban kifelé haladva, ezzel teret engedve a kobalt(II)-oxalát csapadék képződésének. A vegyes fémiontartalmú rendszerben a szilárd csapadék kémiai összetételét röntgendiffraktometriával határoztam meg. Ebben a rendszerben a kobalt(II)-oxalát szintén a négy kristályvíztartalmú formában képződik.

7. ábra. A réz-kobalt(II)-oxalát csapadékmintázat ($c_{Ox} = 0,1 \text{ mol/dm}^3$, $c_{M^{2+}} = 0,8 \text{ mol/dm}^3$) és a réz és kobalt sugármenti elemeloszlása, ahol a reaktánsösszetétel $c_{Ox} = 0,05 \text{ mol/dm}^3$, $c_{M^{2+}} = 0,8 \text{ mol/dm}^3$, az áramlási sebesség $Q = 20 \text{ ml/h}$.

VII. Megállapítottuk, hogy az oxalátkoncentráció csökkentésével összetételében heterogén polimorf réz(II)–kobalt(II)-oxalát kristályok képződnek. [1]

Megállapítottuk, hogy kisebb oxalátsó koncentráció ($c_{Ox} = 0,05 \text{ mol/dm}^3$) mellett új, összetételében heterogén polimorf kristályok képződnek az áramlásvezérelt rendszerben, melynek háttérében az egyensúlytól távoli mikrokörnyezetet biztosító közegmozgás áll. A különleges kristályok a 8. ábrán láthatóak, melyeket a beáramoltatás pontjától a 33–78 cm közötti zónában azonosítottam.

8. ábra. Az elektronmikroszkópos felvételek és EDS elem térképek együttes ábrázolása a kristályokról, mely az $r = 58\text{--}68 \text{ mm}$ közti zónában készült. A reaktánsösszetétel $c_{Ox} = 0,05 \text{ mol/dm}^3$, $c_{M^{2+}} = 0,8 \text{ mol/dm}^3$, az áramlási sebesség $Q = 20 \text{ ml/h}$. A képek szélessége $24,5 \mu\text{m}$.

4. Az értekezés témakörében megjelent közlemények

1. E. Tóth-Szeles, B. Bohner, Á. Tóth, D. Horváth
Spatial separation of copper and cobalt oxalate by flow-driven precipitation
Cryst. Growth Des., **17** (9), pp. 5000-5005 (2017).

IF = 4,055

2. E. Tóth-Szeles, G. Schusztter, Á. Tóth, Z. Kónya, D. Horváth
Flow-driven morphology control in the cobalt–oxalate system
CrystEngComm, **18**, pp. 2057-2064 (2016).

IF = 3,474

3. E. Tóth-Szeles, Á. Tóth, D. Horváth
Diffusive fingering in a precipitation reaction driven by autocatalysis
Chem. Commun., **50** (42), pp. 5580-5582 (2014).

IF = 6,834

$\Sigma_{IF} = 14,363$

5. Az értekezés témaköréhez nem kapcsolódó közlemények

1. N. Adányi, Á. Gy. Nagy, B. Takács, I. Szendrő, G. Szakacs, R. Szűcs, E. Tóth-Szeles, I. Lagzi, D. Weiser, V. Bódai, P. Sátorhelyi, B. Erdélyi
Sensitivity enhancement for mycotoxin determination by optical waveguide lightmode spectroscopy using gold nanoparticles of different size and origin
Food Chem., **267**, pp. 10–14 (2018).

IF = 4,529

2. Á. György Nagy, N. Adányi, I. Szendrő, G. Szakacs, V. Bódai, I. Lagzi, E. Tóth-Szeles
Development of a Quartz Crystal Microbalance with Impedance Measurement with Bio-Gold Nanoparticles for Enhanced Sensitivity
Int. J. Food Eng., **4** (2), pp. 122–126 (2018)

IF = –

3. Zs. Molnár, V. Bódai, G. Szakacs, B. Erdélyi, Zs. Fogarassy, Gy. Sáfrán, T. Varga, Z. Kónya, E. Tóth-Szeles, R. Szűcs, I. Lagzi
Green synthesis of gold nanoparticles by thermophilic filamentous fungi
Sci Rep., **8**, Article number: 3943 (2018).

IF = 4,259

4. E. Tóth-Szeles, Zs. Medveczky, G. Holló, J. Horváth, R. Szűcs, H. Nakanishi, I. Lagzi
pH mediated kinetics of assembly and disassembly of molecular and nanoscopic building blocks
React. Kinet. Mech. Catal, **123** (2), pp. 323–333 (2018).
IF = 1,267
5. E. Tóth-Szeles, J. Horváth, G. Holló, R. Szűcs, H. Nakanishi, I. Lagzi
Chemically coded time-programmed self-assembly
Mol. Syst. Des. Eng., **2**, pp. 274–282 (2017).
IF = folyamatosan
6. P. Pusztai, E. Tóth-Szeles, D. Horváth, Á. Tóth, Á. Kukovecz, Z. Kónya
A simple method to control the formation mechanisms of cerium phosphate architectures
CrystEngComm, **17**, pp. 8477–8485 (2015).
IF = 4,034

$$\Sigma_{IF} = 14,089$$

6. Angol nyelvű előadások az értekezés témakörében

1. D. Horváth, **E. Tóth-Szeles**, G. Schuszter, Á. Tóth
Self-organization in the flow-driven copper–cobaltous-oxalate system
CS-DC'15 World e-conference, 2015. szeptember 30–október 01.
2. **E. Tóth-Szeles**, G. Schuszter, Á. Tóth, D. Horváth
Self-organization of flow-driven cobalt oxalate precipitation reaction
Japanese-Hungarian Conference on Applied Mathematics and Nonlinear Dynamics, Budapest (HU), 2015. július 28.
3. **E. Tóth-Szeles**, B. Böhner, G. Schuszter, D. Horváth, Á. Tóth
Flow induced precipitate patterns in metal-oxalate systems
Debrecen Colloquium on Inorganic Reaction Mechanisms, Debrecen (HU), 2013. június 11–15.
4. **E. Tóth-Szeles**, Á. Tóth, D. Horváth
Diffusive fingering in a precipitation reaction driven by autocatalysis
Japanese-Hungarian Conference on Applied Mathematics and Nonlinear Dynamics, Budapest (HU), 2013. december 12.

5. **E. Tóth-Szeles**, Á. Tóth, D. Horváth
Diffusive fingering in a precipitation reaction driven by autocatalysis
Engineering of Chemical Complexity, Rostock-Warnemünde (DE), 2013. június 10–13.
6. D. Horváth, Á. Tóth, **E. Tóth-Szeles**, B. Böhner
Flow-Induced Precipitate Patterns in Metal–Oxalate Systems
Chemical Gardens, Leiden (NL), 2012. május 7–11.

7. Magyar nyelvű előadások az értekezés témakörében

1. **Tóth-Szeles E.**, Á. Tóth, D. Horváth
Diffúzió- és áramlásvezérelt csapadékmintázatok vizsgálata
PhD-értekezés előzetes bemutatása, MTA Reakciókinetikai és Fotokémiai Munkabizottsági Ülés, Balatonvilágos (HU), 2016. május 26–27.
2. **Tóth-Szeles E.**, Á. Tóth, D. Horváth
Diffúzió- és áramlásvezérelt csapadékmintázatok vizsgálata
PhD-értekezés előzetes bemutatása, Fizikai Kémiai és Anyagtudományi Tanszék Szeminárium, Szeged (HU), 2016. május 10.
3. **Tóth-Szeles E.**, Schusztér G., Horváth D., Tóth Á.
Kobalt-oxalát áramlásvezérelt szintézise
MTA Reakciókinetikai és Fotokémiai Munkabizottsági Ülés, Debrecen (HU), 2015. március 26–27.
4. **Tóth-Szeles E.**, Tóth Á., Horváth D.
Autokatalitikus reakcióval vezérelt csapadékképződés
Fizikai Kémiai és Anyagtudományi Tanszék Szeminárium, Szeged (HU), 2014. április 14.
5. **Tóth-Szeles E.**, Tóth Á., Horváth D.
Autokatalitikus reakcióval vezérelt csapadékképződés
XXXVI. Kémiai Előadói Napok, Szeged (HU), 2013. október 28–30.
6. **Tóth-Szeles E.**, Tóth Á., Horváth D.
Autokatalitikus reakcióval vezérelt csapadékképződés
MTA Reakciókinetikai és Fotokémiai Munkabizottsági Ülés, Mátraháza (HU), 2013. szeptember 26–27.

8. Poszterek az értekezés témakörében

1. **E. Tóth-Szeles**, B. Müller, Á. Tóth, D. Horváth
Flow-driven Morphology Control in Transition Metal-oxalate Systems
XXXVII Dynamics Days Europe, Szeged (HU), 2017. június 5–9.
2. B. Bohner, E. Rauscher, **E. Tóth-Szeles**, D. Horváth, Á. Tóth
Flow-Driven Precipitation Systems
GRC Complex Active & Adaptive Material Systems, Ventura (CA), USA, 2017. január 29–február 3.
3. **E. Tóth-Szeles**, G. Schuszter, Á. Tóth, D. Horváth
Flow-driven morphology control in transition metal-oxalate systems
GRC on Oscillations and Dynamic Instabilities in Chemical Systems - Chemical Self-Organization Far from Equilibrium, Stowe (VT), USA, 2016. július 17–22.
4. **E. Tóth-Szeles**, Á. Tóth, D. Horváth
Diffusive fingering in a precipitation reaction driven by autocatalysis
  - XXXIV. Dynamics Days Europe, Bayreuth, (DE), 2014. szeptember 8–12.
  - European Colloquium on Inorganic Reaction Mechanisms 2014, Debrecen (HU), 2014. június 17–20.
5. **E. Tóth-Szeles**, T. Bujdosó, B. Bohner, G. Schuszter, D. Horváth, Á. Tóth
Horizontally growing precipitation patterns in flow-driven systems
  - Gordon Research Conferences on Oscillations and Dynamic Instabilities in Chemical Systems, Waterville (ME), 2012. július 15–20.
  - Chemical Gardens Workshop, Leiden (NL), 2012. május 7–11.

9. Az értekezés témaköréhez nem kapcsolódó magyar és angol nyelvű előadások

1. **Tóth-Szeles E.**, Holló G., Szűcs R., Lagzi I.
Idővezérelt önszerveződés kémiai rendszerekben
MTA Reakciókinetikai és Fotokémiai Munkabizottsági Ülés, Mátraháza (HU), 2016. november 3–4.
2. Szűcs R., **Tóth-Szeles E.**, Lagzi I., Szakács Gy., Sátorhelyi P., Erdélyi B., Kohári Sz., Adányiné Dr. Kisbocskói N.
Arany nanorészecskék előállítása környezetbarát módszerekkel

MTA Reakciókinetikai és Fotokémiai Munkabizottsági Ülés, Mátraháza (HU), 2016. november 3–4.

3. P. Bába, **E. Tóth-Szeles**, M. Hauser, Á. Tóth, D. Horváth
Preliminary results on CDIC-3 experiment
ESA Topical Team Meeting, Brussels (BE), 2016. március 21–23.
4. **E. Tóth-Szeles**, Á. Tóth, D. Horváth
Bread-board test for Maser 13
ESA Topical Team Meeting on Chemo-Hydrodynamic Instabilities, Alghero (IT), 2015. május 31–június 02.

10. Az értekezés témaköréhez nem kapcsolódó posztetek

1. G. Holló, **E. Tóth-Szeles**, J. Horváth, R. Szűcs, H. Nakanishi, I. Lagzi
Chemically coded time-programmed self-assembly
MaCKiE (International Conference on Mathematics in (bio)Chemical Kinetics and Engineering), Budapest (HU), 2017. május 25–27.
2. P. Bába, **E. Tóth-Szeles**, M. Hauser, Á. Tóth, D. Horváth
Marangoni instability in a propagating autocatalytic reaction front under microgravity
  - 7th ISPS & 25th ELGRA Biennial Symposium and General Assembly, Juan-les-Pins, (FR), 2017. október 2–6.
  - XXXVII Dynamics Days Europe, Szeged (HU), 2017. június 5–9.
  - GRC on Oscillations and Dynamic Instabilities in Chemical Systems - Chemical Self-Organization Far from Equilibrium, Stowe (VT), USA, 2016. július 17–22.
  - IMA8 - 8th Conference of the International Marangoni Association Interfacial Fluid Dynamics and Processes, Bad Honnef (DE), 2016. június 12–16.
3. P. Bába, P. Adamo, C. Amalfitano, **E. Tóth-Szeles**
Preliminary studies on growing media alternative to peat
19th International Symposium on Analytical and Environmental Problems, Szeged (HU), 2013. szeptember 23.
4. D. Villecco, P. Adamo, C. Amalfitano, P. Bába, C. Pane, R. Scotti, **E. Tóth-Szeles**, M. Zaccardelli
Preliminary studies on growing media alternative to peat in horticulture nursery
XXXI. Convegno Nazionale della Società Italiana di Chimica Agraria, Napoli (IT), 2013. szeptember 16–17.

MTMT azonosító: 10054236